

Finansdepartementet
Fi2018/02531/OU

Yttrande över betänkandet SOU 2018:44 Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexiblere upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål

Sammanfattning

Stockholms läns landsting – Region Stockholm (nedan kallat ”Region Stockholm”) har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet SOU 2018:44 Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexiblere upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål.

Region Stockholm ställer sig helt bakom utredningens uppdrag och ambition att skapa förenklingar och ökad flexibilitet i regelverket. Om offentlig upphandling ska kunna användas som ett verktyg för att förverkliga politiska målsättningar och göra goda affärer för skattebetalarna, behövs ett regelverk som är lätt att tillämpa, uppmuntrar förhandlingar och inte skapar onödig byråkrati eller stelbenthet. Härtill behövs en mer effektiv och skyndsam handläggning av domstolsprocesser kopplade till offentlig upphandling liksom väsentligt förbättrade möjligheter för upphandlande myndigheter/enheter (nedan omfattar begreppet ”upphandlande myndigheter” även begreppet upphandlande enheter) till täckningsköp under den tid som överprövningar pågår.

Region Stockholm anser att utredningen är ambitiös och innehåller många goda förslag. För att syftet med förenkling och flexibilitet fullt ut ska uppnås och nuvarande problem med många och långa överprövningar bättre ska kunna omhändertas, föreslår dock Region Stockholm i vissa delar fördjupad utredning, förändrade skrivningar eller att föreslagna skrivningar utgår.

Del 1: Enklare och flexiblare upphandlingsregler

Avsnitt 8: Bestämt gränsöverskridande intresse

Region Stockholm motsätter sig förslaget som rör införande av en uttrycklig reglering i svensk nationell lagstiftning av direktupphandlingar som kan vara av intresse för någon leverantör som är etablerad i annan medlemsstat. Skyldigheten att beakta de grundläggande principerna vid upphandlingar där det kan finnas ett bestämt gränsöverskridande intresse finns redan.

Förslaget skulle innebära en onödig kodifiering av praxis. Enligt Region Stockholm riskerar den föreslagna skrivningen även att skapa osäkerhet och leda till försvåring istället för förenkling i den praktiska tillämpningen. Bedömningen skulle, såvitt Region Stockholm förstår förslaget, behöva göras för alla direktupphandlingar från den första kronan och kriterierna för bedömningen är inte tillräckligt tydliga för att skapa den klarhet som är önskvärd. Frågan om vem som har bevisbördan i denna bedömning är inte heller tydlig. Förslaget skulle därmed skapa inte bara rättslig osäkerhet utan även en oproportionerlig arbetsbörda för upphandlande myndigheter.

Det ligger i en upphandlande myndighets eget affärsmässiga intresse att skapa god konkurrens och i relevanta fall även göra direktupphandlingar kända genom till exempel annonsering. Däremot bör en upphandlande myndighet inte känna sig tvungen att annonsera direktupphandlingar i onödan, bara för att på grund av osäker rättstillämpning av lagtext vara på den säkra sidan.

Om lagstiftaren anser att det behövs en skärpning vad gäller tillämpningen av de grundläggande principerna vid upphandlingar där det finns ett gränsöverskridande intresse, förordar Region Stockholm att Konkurrensverket inom ramen för sin tillsynsverksamhet utreder eventuella brister.

Avsnitt 9: Principer för upphandling

Region Stockholm motsätter sig förslaget i följande delar:

19a kap. 2 § Jämfört med dagens reglering är förslaget en skärpning som direkt strider mot utredningens syfte att uppnå ökad flexibilitet. Om en upphandlande myndighet frivilligt väljer att annonsera en direktupphandling för att utnyttja konkurrensen, bör detta inte leda till ett tvång att följa de betydligt mer omfattande krav som följer av 19 kap. Förslaget skulle, enligt vad Region Stockholm befarar, direkt motverka upphandlande myndigheters goda intentioner vad gäller konkurrens och

öppenhet i fråga om direktupphandlingar. Paragrafen bör därför enligt Region Stockholm utgå helt.

19 a kap. 3 § Region Stockholm ställer sig som utgångspunkt bakom att införa en ny nationell princip för direktupphandlingar. Syftet med principen skulle, såvitt Region Stockholm uppfattat, vara dels att uppmuntra upphandlande myndigheter att tillvarata konkurrensen även i situationer där rätt att genomföra direktupphandling finns, dels att skapa förutsättningar för ny rättspraxis som inte bygger på den EU-rättsliga.

Region Stockholm motsätter sig dock förslaget om en ny nationell lagstadgad princip som kan uppfattas som att det införs ett tvång att utnyttja befintliga konkurrensmöjligheter när rätt till direktupphandling finns. Visserligen ska enligt förslaget en proportionalitetsbedömning göras av kostnaderna för en konkurrensutsättning av upphandlingen jämfört med upphandlingens värde, men förslagets formulering riskerar ändå att leda till en onödigt sträng rättstillämpning eller i vart fall skapa osäkerhet kring vad som gäller och därmed medföra ineffektivitet och onödiga kostnader för den offentliga sektorn. Förslaget skulle till exempel kunna uppfattas som att *alla* (till skillnad från exempelvis *tillräckliga*) konkurrensmöjligheter ska utnyttjas om värdet är tillräckligt högt, vilket kan leda till en orimlig börda för den upphandlande myndigheten.

Mot ovanstående bakgrund motsätter sig Region Stockholm den föreslagna formuleringen, men ser gärna att förslaget omarbetas till en mer kort och kärnfull formulering och föreslår följande formulering av första meningen i tredje paragrafen: *"En upphandlande myndighet ska genomföra direktupphandling på ett sakligt och objektivt sätt och bör i rimlig utsträckning eftersträva en effektiv konkurrens. Ovidkommande hänsyn får inte tas."*

I enlighet med vad som anförts ovan om avsnitt 8 anser Region Stockholm att det tredje stycket bör utgå.

Avsnitt 10: Upphandlingens utformning

Region Stockholm instämmer i huvudsak i förslagen och lämnar för egen del förslag på vissa tillägg.

Region Stockholm är mycket positiv till och instämmer i förslaget om full frihet vad gäller att utforma förfarandet för upphandlingar, så länge som de grundläggande EU-rättsliga principerna följs och tydlig information om förfarandet ges i upphandlingsdokument.

Utformningen av 19 kap. 3 § skulle med fördel kunna bli ännu mer av en generalklausul som inleds med att allt som är tillåtet över tröskelvärdena också är tillåtet vid upphandlingar enligt 19 kap. och därefter ett uttryckligt omnämnande av friheten enligt vad som nu står i det första stycket.

Enligt Region Stockholm skulle det räcka om exemplifieringen av vad som är olika metoder, tekniker och utformningar stod med i förarbetena. Andra stycket i 3 § kan i så fall utgå. Vad gäller olika metoder, tekniker och utformningar borde man i förarbetena inte bara räkna upp exempel som ramavtal och dynamiska inköpssystem utan även ange att den upphandlande myndigheten alltid har möjlighet att förhandla och att det inte finns någon formell längsta ramavtalstid. Region Stockholm efterfrågar även att man i LOU 19 kap. inför möjligheten till användning av kvalificeringssystem som ersättning för annonsering (jämför vad som idag gäller enligt LUF). Annars blir den nya regleringen av det icke-direktivstyrda området begränsande i detta hänseende.

Härtill vore det önskvärt om det tydliggjordes att det är tillåtet med geografisk uppdelning av en upphandling och att en upphandlande myndighet även får besluta att en anbudsgivare inte får lämna mer än ett anbud per område i en upphandling eller på en hel upphandling. För att underlätta för små- och medelstora företag och för att inte gynna system av kringgående, borde det även införas en regel om att en upphandlande myndighet får besluta att regeln om maximalt ett anbud/anbudsgivare inte får kringgåas genom att en koncern lämnar flera olika anbud i en och samma upphandling (eller område inom en upphandling) eller genom att leverantörer går ihop och sinsemellan åberopar varandras kapacitet på ett sätt som ökar deras chanser att vinna genom att flera anbud kan lämnas av de samarbetande bolagen tack vare att den formella anbudsgivaren skiljer sig åt från ett anbud till ett annat. Sådana anbudsarrangemang försvårar idag verklig konkurrens i vissa upphandlingar där man som upphandlande myndighet försöker att underlätta för små och medelstora företag eller helt nya aktörer att delta. Det handlar då om arrangemang som inte är förbjudna enligt konkurrenslagen, men likväl påverkar konkurrenssituationen i offentliga upphandlingar.

Texten om upphandlingsdokument i 19 kap. 7 § behöver nyanseras för att passa även vid ett två-stegsförfarande eller konkurrenspräglad dialog där upphandlingsdokumenten tillkommer i en successiv process. Region Stockholm föreslår följande formulering: *”En upphandlande myndighet ska ge direkt och kostnadsfri tillgång till upphandlingsdokumenten från den dag då annonsen publiceras eller, om dokumenten uppkommer i ett senare skede i upphandlingsprocessen, så snart som möjligt.”*

Avsnitt 11: Dialog i upphandlingar

Region Stockholm är mycket positiv till förslaget. Det är bra med ett tydliggörande av att dialog i olika former är en värdefull del av en upphandlingsprocess. Att upphandlande myndigheter ska ha rätt (men inte skyldighet) att begära in rättelser, förtydliganden och kompletteringar är viktigt och möjliggör förbättrad konkurrens.

Avsnitt 13: Upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster

Region Stockholm instämmer delvis i förslaget. Det är positivt med en så enhetlig reglering av tjänsterna som möjligt. Det är också bra att gränsen för direktupphandlingar höjs till tröskelvärdet (7,1 miljoner kronor), att de särskilda reglerna om annonsering och dokumentation m.m. tas in direkt i kapitlet samt att kraven på att ange tekniska specifikationer tas bort. Allt detta förenklar och ger större handlingsutrymme för de upphandlande myndigheterna.

Region Stockholm är dock tveksam till förslaget i **19 kap 20 §** som anger att deltagandet får reserveras för vissa organisationer, då bestämmelserna kan ge upphov till stora tolkningssvårigheter. Frågor som uppkommer gäller till exempel om det är hela vinsten som ska återinvesteras och vad som menas med "...aktivt deltagande av personal, användare eller berörda parter".

Vidare ställer sig Region Stockholm undrande över vilken effekt i praktiken som den tre-åriga gränsen i kombination med förbudet för att tilldela samma organisation ytterligare ett kontrakt för den berörda tjänsten kommer att få. Ambitionen att öka små och medelstora företags samt idéburna organisationers möjligheter att delta i upphandling är lovvärd. I den utsträckning som regleringen skulle användas som en möjlighet att bygga upp en konkurrenskraftig verksamhet för att senare kunna delta i upphandling av samma tjänst skulle regleringen tjäna sitt syfte väl. Region Stockholm ser dock en risk för att regleringen skulle kunna feltolkas och i praktiken leda till kringgåenden.

Avsnitt 15: Direktupphandling

Region Stockholm instämmer delvis i förslaget.

19 a kap. 1 § Region Stockholm instämmer i förslaget till renodlad definition av direktupphandling och ser även förslaget om ett fast angivet belopp som positivt och förenklande.

Region Stockholm hade härtill gärna sett ett förslag om höjd beloppsgräns. Enligt Region Stockholm skulle gränsen för direktupphandling enligt LOU rimligen kunna vara densamma som den enligt LUF.

I sammanhanget noteras att Högsta förvaltningsdomstolen under remisstiden har klargjort frågetecken kopplade till gränsdragning av vad som ska anses vara en upphandlande myndighet inom en kommun.

19a kap 6 § Region Stockholm instämmer delvis i förslaget till täckningsköp. Regleringen är i sig välkommen och förenklande.

Avgränsningen i att täckningsköpet inte får avse längre tid eller större omfattning än nödvändigt är en viktig förutsättning, som även gör att täckningsköp enligt Region Stockholm bör kunna tillåtas även i fall där ett avtal har förklarats ogiltigt. Även i ett sådant fall kan det finnas ett mycket angeläget behov som behöver tillgodoses. Region Stockholm efterfrågar därför en omformulering av förslaget så att täckningsköp ska kunna ske även när avtal förklarats ogiltiga förutsatt att – i likhet med vad som gäller i överprövningsfallen – det finns ett angeläget behov och att köpet inte blir större eller löptiden längre än nödvändigt.

I detta sammanhang är det viktigt att notera att det avtal som ogiltigförklarats kan ha varit ett omfattande eller långt avtal och att täckningsköpet, som ska ersätta det, endast får omhänderta ett angeläget behov under en interimperiod, där den upphandlande myndigheten typiskt sett genomför en konkurrensutsatt upphandling för det mer omfattande och långsiktiga behovet.

Region Stockholm ser vidare ingen anledning att begränsa rätten att genomföra täckningsköp till situationer där värdet av upphandlingen inte överstiger det tröskelvärde som finns i 5 kap. 1 §. En sådan begränsning förtar mycket av den positiva effekten med bestämmelsen. Om en upphandlande myndighet på grund av en domstolsprocess eller dom/beslut är förhindrad att på ursprungligen avsett sätt omhänderta ett angeläget behov av en tjänst eller vara, är det ett skyddsvärt behov som inte blir mindre bara för att värdet på upphandlingen är stort. Region Stockholm vill framhålla att hur som helst är det enda värde som är logiskt att beakta värdet av själva täckningsköpet – inte den i normalfallet mycket större affär som är under överprövning, etc.

Att det införs ett tak för täckningsköp är mot bakgrund av ovanstående helt omotiverat och Region Stockholm motsätter sig den delen av förslaget. I detta sammanhang vill Region Stockholm betona följande. Genom kravet på angeläget behov i kombination med att ett täckningsköp aldrig får bli

större eller mer utdraget i tiden än nödvändigt, får man anses ha gjort en intresseavvägning som innebär att det är motiverat med en direktupphandling och då bör det enligt Region Stockholm inte sättas någon ytterligare ram för den i form av ett i förväg bestämt värde som aldrig får överstigas. Vad som är en godtagbar storlek på täckningsköpet måste istället rimligen avgöras i det enskilda fallet utifrån de enskilda omständigheterna. Enligt Region Stockholm kan en jämförelse göras med grunden "synnerliga skäl" för direktupphandling där det inte finns något tak.

Region Stockholm skulle gärna se att Upphandlingsmyndigheten tar fram mallar för täckningsköp. Mallarna skulle exempelvis innehålla förslag på bestämmelser som möjliggör en smidig uppsägning av täckningsköp så att det inte i onödan skapas en inlåsning mot ett täckningsköp i ett läge där det finns tillgång till ett konkurrensutsatt kontrakt.

Region Stockholm vill särskilt tillstyrka utredningens förslag att värdet av direktupphandlingar ska beräknas på grundval av det enskilda kontraktet och inte även tjänster varor av motsvarande slag under en viss period. Vad gäller regleringen av direktupphandlingar i övrigt se även Region Stockholms synpunkter ovan under avsnitt 9, Principer för upphandling.

Del 2 Vissa regler om överprövningsmål

Avsnitt 21: Processkostnader i överprövningsmål

Region Stockholm instämmer med någon tvekan i förslaget.

Det stora antalet överprövningar av offentliga upphandlingar i Sverige och situationen med utdragna handläggningstider i domstol är bekymmersam och skapar stora problem för såväl offentlig sektor som många leverantörer. Region Stockholm är därför positiv till viljan att hitta effektiva lösningar på situationen.

Region Stockholm har vägt behovet av effektivisering till förmån för såväl offentliga som privata aktörer mot den demokratiaspekt som det innebär att en leverantör idag kan överpröva en upphandling utan att riskera att behöva betala den upphandlande myndighetens processkostnader om leverantören förlorar. Efter en sammanvägd bedömning och med beaktande av den jämningsmöjlighet som lagen erbjuder domstolarna är Region Stockholm mer positiv än negativ till förslaget.

Det finns även andra åtgärder som Region Stockholm tror skulle ha en positiv effekt, till exempel om en preklusionsfrist infördes av innebörd att en missnöjd leverantör måste klaga på eventuell bristande transparens eller proportionalitet i själva upphandlingsdokumenten inom viss tid från att bristen kommit dem till känna. Idag är det inte sällan så att den typ av brister regelmässigt lyfts i en överprövning utan att det finns tecken på att den påverkat själva anbudslämningen, det vill säga bristerna görs gällande först när leverantören inte tilldelats kontraktet. För alla inblandade parter skull vore det bättre om den typen av brister som verkligen skapar osäkerhet för leverantörerna inför anbudslämning också behövde påtalas tidigt i processen, det vill säga före tilldelningsbeslut.

En preklusionsfrist skulle i praktiken sannolikt få till effekt att frågor- och svarsperioden under anbudstiden skulle användas än mer aktivt och effektivt än idag och kunna leda till förbättringar av upphandlingsdokument i tid inför anbudslämningen. Det skulle inte bara förbättra själva underlagen och kunna leda till bättre affärer och anbud, utan även styra bort från vissa överprövningar och onödiga transaktionskostnader för alla inblandade parter.

Vidare föreslår Region Stockholm att man inom ramen för den fortsatta utredningen, eller genom en helt ny utredning, undersöker möjligheten att samla överprövningsmålen hos ett par domstolar (specialdomstolar). Detta skulle sannolikt kunna avhjälpa problemet med dagens spretiga rättstillämpning som inte gynnar rättssäkerheten. En mindre långtgående variant är att man åtminstone ser till att upphandlingsmålen hamnar hos specialiserade rotlar hos förvaltningsdomstolarna.

Tidplaner för handläggningen av upphandlingsmål i domstol vore också välkommet och skulle exempelvis kunna innebära värdefull hjälp när täckningsköp behövs och omfattningen måste beslutas av den upphandlande myndigheten.

Avsnitt 22: Ansökningsavgifter i överprövningsmål

Region Stockholm motsätter sig förslaget helt då det bedöms innebära onödig byråkrati utan någon avhållande effekt.

§ 16**Yttrande över betänkandet Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44)**

LS 2018-0992

Ärendebeskrivning

Region Stockholm, har genom remiss inbjudits till att lämna synpunkter på Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till yttrande

Sammanfattning av Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44).

Yrkanden

Ordföranden Irene Svenonius (M) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 23 januari 2019.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar följande.

1. Yttrande över Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44) ska avges i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

V-ledamöterna deltar inte i beslutet.

Expedieras till

Finansdepartementet

Akten

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Inköp
Ragna Forslund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-12-14

LS 2018-0992

Regionstyrelsen

Yttrande över Betänkandet Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexiblere upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44)

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting –har genom remiss inbjudits till att lämna synpunkter på Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexiblere upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till yttrande

Sammanfattning av Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44)

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar följande.

1. Yttrande till Finansdepartementet över Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44) ska avges i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.
2. Beslutet om att avge yttrande ska justeras omedelbart.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Stockholms läns landsting, har genom remiss inbjudits till att lämna synpunkter på Förenklingsutredningens betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt – förslag till enklare och flexiblere upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44).

Syftet med utredningen har varit att se över möjligheter till förenkling av upphandlingslagstiftningen för upphandlingar under EU:s tröskelvärden och för sociala och andra särskilda tjänster. Utredningen har även haft till uppdrag att föreslå regler avseende processkostnadsansvar och ansökningsavgifter för överprövningsmål.

Stockholms läns landsting anser att utredningen är ambitiös och innehåller många goda förslag i vilka landstinget fullt ut kan instämma. För att syftet med förenkling och flexibilitet fullt ut ska uppnås och nuvarande problem med många och långa överprövningar bättre ska kunna omhändertas, föreslår dock Stockholms läns landsting i vissa delar fördjupad utredning, förändrade skrivningar eller att föreslagna skrivningar utgår.

Bakgrund

Regeringen tillsatte sommaren 2017 en särskild utredare med uppgift att göra en översyn av de bestämmelser i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) som reglerar upphandlingar under EU:s tröskelvärden (icke-direktivstyrda), i syfte att utreda hur regelverket kan göras enklare och mer flexibelt. Uppdraget omfattade även förslag till förenklingar avseende sociala och andra särskilda tjänster enligt lagarnas bilaga 2.

Utredningen har även haft i uppdrag att föreslå regler om skyldighet för den förlorande parten att ersätta motpartens processkostnader och om avgifter för att ansöka om överprövning.

Utredningen slutfördes sommaren 2018 genom överlämnandet av betänkandet Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44).

Stockholms län landsting inbjöds genom remiss i september 2018 att avge yttrande över betänkandet.

Betänkandets huvudsakliga innehåll

Utredningen har velat förenkla regelverket både vad gäller utformning och innehåll. Den effekt man har velat uppnå är att upphandlande myndigheter/enheter (nedan gemensamt kallade upphandlande myndigheter) och leverantörer ska kunna göra goda och sunda affärer med varandra. Utredningen har strävat efter att ha så enhetliga regler som möjligt för att undvika gränsdragningsproblem och tvister. De förenklade icke-direktivstyrda reglerna föreslås av utredningen inarbetas i befintliga lagar.

För alla upphandlingar oavsett värde ska de EU-rättsliga grundläggande principerna om likabehandling, proportionalitet, icke-diskriminering, transparens (öppenhet) och ömsesidigt erkännande gälla så snart en upphandling är av ett bestämt gränsöverskridande intresse, det vill säga när den kan vara av intresse för någon leverantör som är etablerad i en annan medlemsstat.

När det gäller direktupphandlingar som saknar ett sådant gränsöverskridande intresse föreslår utredningen att det istället ska gälla en nationell princip. Utredningen antar att detta är fallet för de flesta direktupphandlingar. Den nationella principen skulle innebära att de konkurrensmöjligheter som finns ska utnyttjas. Kostnaderna för att genomföra upphandlingen ska dock stå i rimlig proportion till upphandlingens uppskattade värde. Den upphandlande myndigheten ska även genomföra upphandlingen på ett sakligt och opartiskt sätt.

Utredningen föreslår vidare frihet vad gäller att utforma förfarandet vid icke direktivstyrd upphandling och sociala/andra särskilda tjänster, så länge som de grundläggande principerna följs och det är tydligt i upphandlingsdokumenten vad som gäller.

Dialog lyfts fram både vad gäller skriftligt och muntligt informationsutbyte och förslaget innebär att rättelser av fel, förtydliganden och kompletteringar av anbud tillåts. Även dialog i form av förhandling om allt utom minimikrav och tilldelningskriterier ska vara tillåtet.

Direktupphandlingsgränserna föreslås anges i nominella belopp som sätts till nuvarande nivåer: 600.000 kronor för LOU och 1.100.000 kronor för LUF.

I syfte att lösa akuta behov till följd av att en upphandling är föremål för överprövning föreslås en ny bestämmelse om täckningsköp, dock begränsat till gränsen för tröskelvärdet.

Antalet överprövningsmål i Sverige ligger relativt högt jämfört med andra länder inom EU och utredningen bedömer att detta sannolikt beror på en rad omständigheter, som till exempel den ekonomiska tröskeln för domstolsprövning, många affärsmöjligheter kopplade till offentlig verksamhet och den svenska offentlighetsprincipen.

Utredningen lämnar enligt sina direktiv ett förslag om processkostnadsansvar i överprövningsmål, där förlorande part ska ersätta vinnande parts kostnader. I enlighet med direktiven föreslås också att en avgift om 7.500 kronor införs i mål om överprövning av upphandling eller avtals giltighet.

Beträffande domstolars handläggningstider föreslår utredningen ingen reglering men framhåller domstolarnas ansvar för aktiv materiell processledning och att det är värdefullt om tidplaner för handläggningen av mål upprättas.

Överväganden

Stockholms länslandsting ställer sig bakom utredningens uppdrag och ambition att skapa förenklingar och ökad flexibilitet i regelverket. Om offentlig upphandling ska kunna användas som ett verktyg för att förverkliga politiska målsättningar och göra goda affärer för skattebetalarna, behövs ett regelverk som är lätt att tillämpa, uppmuntrar förhandlingar och inte skapar onödig byråkrati eller stelbenthet. Härtill behövs en mer effektiv och skyndsam handläggning av domstolsprocesser kopplade till offentlig upphandling liksom väsentligt förbättrade möjligheter för upphandlande myndigheter och enheter till täckningsköp under den tid som överprövningar pågår.

Stockholms läns landsting anser att utredningen är ambitiös och innehåller många goda förslag. För att syftet med förenkling och flexibilitet fullt ut ska uppnås och nuvarande problem med många och långa överprövningar bättre ska kunna omhändertas, föreslår dock Stockholms läns landsting i vissa delar fördjupad utredning, förändrade skrivningar eller att föreslagna skrivningar utgår.

Samtliga inköpsansvariga inom Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att delta i utarbetandet av förslaget till yttrande. Förutom juridisk

och upphandlingsrättslig kompetens från SLL-juridik har i viss utsträckning kompetens deltagit från hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Södersjukhuset och trafikförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Detta beslut om att avge yttrande föranleder i sig inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Ragna Forslund
t.f. Inköpsdirektör

Beslutsexpediering

Akt
Finansdepartementet

Godkänd av Malin Frenning, 2018-12-14